

ובדרך דרש לפי ש"כ שנתים נקראו שבתי יה על שמותו גדר הערום
שם יה שבין חים לחבה, וגם אשה נקראת בית, ביתו זו אשתו,
וזו שמאלה בה ערות דבר ושלחה מבי"חו וחסר כ' של שנתים כמה שילאה
חוק לשמה ואחזה מעשה שמים, לזאת הפרד מ"כ שנתים בי"ב שיעים:
בא"ד והפסק שבין וידבר ט'. הוא דחוק לעג"ד דאדרבה במשנה
טורה עיקר הספר כריעות שלא זכר בספרים ראשונים, לכן
נלמ"ד לפי שנים' בראשית מורה מלות פריה ורביה שהוא לישא אשה,
ונספר השני שהוא ספר שמות וזכר חיובי האשה שארה כסופה ועונתה,
וכיה אחזה בספר ויקרא כי מלא בה ערות דבר שהוא עבירה העריות
הכחוצים בס' ויקרא, והוא שרובה ליפטר מחיובי שנספר הראשון שהוא
פריה ורביה, וגם מחיובי שנספר השני, ומדלג עד הספר החמישי
לכחוצ לה ספר כריעות וכו' ג' פעמים ד' שהוא י"ב, עיין מ"ש
בסקדמה קטנה של ספרי גט מקושר טעם לשם גט, גם י"ל דספר
נמדבר שם פרשה סוטה על ידי קינוי וסחירה וחסר פסק שלה
בספר חמישי:

יום דק"ל לפריעה בת יומא לא חייסין ללא שכיח, אם כן לא פעינן
ליחומים פרוש כיון שבחוחו יום שנכתב השטר מת לא שכיח פריעה
בת יומא, א"כ גם הסרפון לא שכיח ולא פעינן פרוש, וז"ל שפיר
פעינן מזוייף אי פעינן מזוייף בלא מינו, ולא שייך לומר לא שבקח
חיי, אפ"ו ידעי יום שימות טו הלום:

עוד י"ל דל"מ ביש למוזיא שני פטרום אחד מקויים וז' אינו מקויים
וטוען שהמקויים פרוש והאינו מקויים לא נפרע דאין ללוה מינו דמזוייף
דא"כ יחבט במקויים ויחככם גם הוא לחבט בשטר המקויים ויאמר
שזה לא נפרע, מיבוי אי פעינן מזוייף אף שהמלוה יש לו מינו שהיה
יכול לחבט במקויים ה"ל מינו להוליא, ומ"מ אין ללוה מינו שאם
יראה שהלוה אינו מודה יחבטו במקויים:

עוד י"ל בפשיטות דל"מ אם הלום כאן ומודה שאינו פרוש רק שאינו
מקויים חיה כל לגבות מלקוחות דלא שייך לטעון פרוש במינו
דמזוייף, כיון דהוא בעלמו מודה שלא פרע, אבל אי פעינן מזוייף
בלא מינו אין סודאמו מחייבה ללקוחות:

בא"ד ואין לומר דפענין פרוש דהא רב אית ליה ט'. והקשה
המהרש"א כל למ"ד אין לריך לקיימו מוכח בפשיטות דפענין
מזוייף, דא"כ לא שבקח חיי כיון דלא נטעון לכו פרוש. ונראה ליישב
דודאי אי משום לא שבקח חיי אחד, א"כ א"כ א"כ שכורה ואמר מנה
לפלוני בידי אף דלא אמר חט, מ"מ כיון דליכא רק השטא דשלא להשביע
וזה מוליא שטר שאינו מקויים, ומדיכא לא פעינן מזוייף רק משום לא
שבקח חיי, וא"כ הסס דכבר בודה לא שייך לא שבקח חיי, וא"כ
מכאן הוכחה אפי' היכא דלא שייך סגרא דלא שבקח חיי, מ"מ פעינן
מזוייף וא"ש:

ועוד נראה דבלא"ה קשה, א"כ אין כחבי החוס' דימא דפענין
פרוש במינו דמזוייף, דאכתי תקשי למ"ד מודה בשטר שבחבו
א"ל לקיימו, א"כ תקשי כן לא שבקח חיי, ואפ"ו ימא דאמוראי דפלוני
אי מודה בשטר שבחבו לריך לקיימו פליגי בהא דפענין ליחמי מזוייף,
דלא מליטו פלוגתא דגמאי ואמוראי בהא. לכן נראה דודאי אי מדינא
לא פעינן מזוייף, א"כ כל אחד לריך לחוש לעלמו קודם שיטע דמרחקים
ללוות על בני ביתו מה שהוא חייב לבוס אדם, וכמה שפרות שיטעם
עליו, ובאם שיבא אחד ממדינת הים לא יאמיחו עד שיביה ברור
ממנו שלא זיף, וזו הוה כטוען מזוייף בעלמו, אלא דקושיים החוס'
הוא מלך המנהג, וא"כ לא קשיא למ"ד א"ל לקיימו דאין ה"כ שריך
לנהוג כן, וא"כ לא קשיא קושיים מהרש"א כלל, דלמ"ד א"ל לקיימו לא
קשיא כלל דלא שבקח חיי, דאין הכי נמי שהיה נהג ללוות קודם שיטע
למרחקים או קודם שימות כמה שפרות פעליו, ולק"מ:

עוד ל"ל ליישב קושיים מהרש"א דנחאי משום אכזחה דלא שבקח חיי
כזה מלי למימר דנסי דפענין מזוייף מהך השטא, מ"מ אם יש
ע"א על הקיום, א"כ ודאי בכה"ג הוה מינחא דלא שכיחא שזייף וימלא
אחד על הקיום, דלדעת הרמב"ם לא מהימן לומר פרוש דכיה מהך
שאינו יכול ליכבט משלם, א"כ בכה"ג לא מוכח מסגרא דלא שבקח
חיי, ד"ל מ"מ סני בעד אחד על הקיום, אבל מההם שפיר מוכח
מדאמר לא אמר חטו לא קיימיה לבטריה משמע דבעינן קיום גמור כמו
כל קיום דבבבב, א"כ מוכח אפי' יש עד אחד על הקיום מ"מ פעינן
ליחמי מזוייף:

עוד נראה ליישב קושיים מהרש"א על מ"ש ושור יש לדקדק מפ' ג"פ טו
דח"ל כינא שכ"מ שהקדים טו ומסיק אמר חטו קיימיה לבטריה לא
אמר חטו לא קיימיה טו, ואין לומר דפענין פרוש דהא רב אית ליה א"ל
לקיימו, והקשה מהרש"א דלמ"ד אין לריך לקיימו מוכח בפשיטות
משום לא שבקח חיי ע"כ פעינן מזוייף, א"כ למה הביאו בגמרא
דב"פ. ונראה ליישב דכוונת החוס' דמכס מוכח שפיר אפי' למ"ד לריך
לקיימו, שעכ"פ אי איפשר להוליא מיחומים, דאין חילוק בין טענת
פרוש דמזוייף, והוא דבלא"ה הקבו המפרשים למ"ש החוס' דפענין
פרוש במינו דמזוייף, א"כ מאי ל"מ אי פעינן מזוייף או פרוש במינו
דמזוייף, והנה היה איפשר לומר ל"מ ביחומים שהודה אביהם שם
לפלוני בידו מנה בשטר, ואח"כ הוליא על היחומים שטר שאינו מקויים,
וא"כ אי לא פעינן מזוייף נפרע בשטר זה דליכא למיטען פרוש,
שהרי הודה אביהם שלא נפרע, אבל אם פעינן מזוייף י"ל שזכו
מזוייף ובשטר מקויים ינטיעו ויגבה בו אח"כ, אבל אי לא פעינן רק
פרוש במינו דמזוייף, כאן לא שייך פרוש שהרי הודה שלא נפרע
ונ"מ טובא, מיבוי מסוגיא דב"ב שהביאו החוס' דכאמר חטו קיימיה
לבטריה, מוכח דאם הודה על השטר ואמר חטו לא חייסין למזוייף,
דחג"כ באומר חטו אמאי קיימיה לבטריה, הא יש לחוש שחא הוליא
המזוייף והלגיט המקויים, וע"כ לא חייסין להכי, א"כ ממילא אף למ"ד
לריך לקיימו פעינן מזוייף שאין חילוק בין מזוייף לפרוש במינו דמזוייף,
דמוכח מהך דב"ב דליכא ל"מ זו, דאם הודה דלא נפרע ודאי לא
פעינן מזוייף:

בא"ד לא שבקח חיי טו. ל"ע אי פעינן מזוייף א"כ פעינן לכל
המוליאין שטרות מזוייף א"כ יחוש נמי לשלשה רמאים ואחד
יהיה מלוה ובינים עדים ואין לדבר כוף אפי' בפניו שבאמת יחמנו או
יעירו בעל פה ואח"כ יחלקו ביניהם, ול"ע:

בא"ד פעינן גהו פרוש ט'. והקבו המפרשים א"כ מאי ל"מ אי
פעינן מזוייף או פרוש במינו דמזוייף, ונראה דל"מ אם יש
ליחומים שטר בעדים אלו השר היחומים בשטר שהוליא זה, וא"כ אילו
היה אביהם קיים והוא מוליא שטר בעדים אלו על אחד ובה זה הוליא
שטר זה ג"כ בעדים הללו, א"כ לא שייך להחמיט לומר פרוש במינו
דמזוייף, דא"כ יפסיל שטר ושרי הוא רוצה לגבות בשטר זה שח"י של
עדי השטר דומה לאלו החימות, והשטא שפיר אי נמלא לגבי יחומים
שטר בעדים אלו לא שייך לנטען לכו פרוש במינו דמזוייף, דאם
יעשו מזוייף כרי פוסלן שטרן שכל אהר ולא יגבו אפי' יתקיים אח"כ,
מיבוי אי אכן פעינן מזוייף בלא מינו מ"מ אין יכול לגבות מהם:
עוד י"ל דל"מ אם ראו אלל בעל השטר שטר כזה ומת הלום בלאו

בתום ד"ה אף והא דתן כל הכחמים הבאים מרקס ט'. והקשה
מהרש"א הא כחבו החוס' דמרי רקס טו, ונראה דא"כ
קשה אין נקט החגא החמא הא רקס המוזכר כאן באמת הכחמים
סמאים, אבל כאן לא קשיא אין נקט רקס שחם הא איכא רקס בח"י,
ד"ל דמוכח ממילא דנא חיירי בח"י, דהא ר"א מוסיף כפר לודים
שהוא מח"ל, א"כ מוכח מגופו דכך רקס הוא שבח"ל:
בר"ה מכפר לודים אור"י שהזכיר לוד ט'. והקשה מהרש"א ל"ל
לחלמודא לקמן לומר דמוסיף ר"א כפר לודים משום דמוכלעות
לימא דקמ"ל אע"פ שבקראת ע"ש לוד. ונראה ליישב דאי ימא דכפר
לודים אינו בכלל מובלעות, א"כ לימא מכפר לודים לחוד וע"כ יהא
הרבותא אפי' לנוד, דאל"כ מאי מוסיף אר"ג, אלא ודאי דכפר לודים
מובלעות, וא"כ לריבי הרווייכו אפי' מכפר לודים שהוא מובלעות,
ואפי' לנוד דאית בה נמי שמלויים:

בתום ד"ה ואסקלון וכו' ולא כבסום עולי בכל לך אין ח"ח מלויים
שם עכ"ל. ל"ע דמשמע דכבשו כולם דהא איחא שם
וכיחוס כדי שיסמטי עניהם עניים בשביעות, א"כ משמע דלא היחוס
רק מלקדש בקדישת ח"י וכן פירש"י בהדיא אבל היו סתם ממבלתם,
ונראה דממינחא הא בהא מינחא כיון שלא קדבום בקדושת ח"י, א"כ
מסתמא עיקר ישיבת ח"ח בח"י. ממש דהנכו אין להם דין ח"י, וכן
משמע לקמן בחוס' דאי עכו לא כבשו עולי בכל אסור ללאת מארץ
ישראל לעכו:

בתום ד"ה ואם טו' אבל כל זמן דלא אחי טו' משום שינוכח טו'
עכ"ל. ודייקו המפרשים דל"ל עממא משום שינוכח הא
החוס' כחבו עיקר הטעם דאל"כ לא שבקח חיי טו' ונגט לא שייך זה
א"כ מדינא יש להקל. ונראה דיש לדייק לפי לבון החוס' שהחזירו
דפענין מזוייף לנפרע שלא בפניו ומיחומים ומלקוחות משמע דכאו
להוכיח אטלוהו, הן נפרע שגא בפניו, הן נפרע מיחומים, הן נפרע
מלקוחות, ובהך לא שבקח חיי נא כחבו רק לנפרע שלא בפניו מיחומים
ומלקוחות משמע דשלא בפניו היינו מיחומים ונקוחות, לכן איפשר לומר
דלנפרע שלא בפניו לא מלאה הקפידה מקום לגיט, דאיפשר דשגא בפניו
מידחת פן יבא למחר ויענה כחבו בפניו, ואין שייך כ"כ נא שבקח
חיי, אלא דפשיטא ליה להחוס' דאי פעינן מזוייף ליחומים ולקוחות
ממילא כה"ד שלא בפניו דנא מליטו חילוק בין נפרע שלא בפניו מבני
חורין או מיחומים ונקוחות, וא"כ ע"כ אי פעינן מזוייף גם לנפרע
שלא בפניו אע"כ דלא שייך לא שבקח חיי ע"כ משום לא פלוג, וא"כ
גם ננט אר"ל למימר לא פלוג, לכן כחבו משום שינוכח אקילו רבין:
גם י"ל בפשיטות דלענין גט נמי משכחה לה לא שבקח חיי למ"ד גט
גובה עיקר, א"כ אחר שהגבה פעם אחת בגט במדינה הים מזוייף
עוד והפרע שלא בפניו, וגם י"ל שפעמים שהפליג לגטו הכחובה ואין
הבעל רוצה לגרסה הזיף גט לגבות הכחובה שלא בפניו:

בא"ד לא שבקח חיי טו. ל"ע אי פעינן מזוייף א"כ פעינן לכל
המוליאין שטרות מזוייף א"כ יחוש נמי לשלשה רמאים ואחד
יהיה מלוה ובינים עדים ואין לדבר כוף אפי' בפניו שבאמת יחמנו או
יעירו בעל פה ואח"כ יחלקו ביניהם, ול"ע:

בא"ד פעינן גהו פרוש ט'. והקבו המפרשים א"כ מאי ל"מ אי
פעינן מזוייף או פרוש במינו דמזוייף, ונראה דל"מ אם יש
ליחומים שטר בעדים אלו השר היחומים בשטר שהוליא זה, וא"כ אילו
היה אביהם קיים והוא מוליא שטר בעדים אלו על אחד ובה זה הוליא
שטר זה ג"כ בעדים הללו, א"כ לא שייך להחמיט לומר פרוש במינו
דמזוייף, דא"כ יפסיל שטר ושרי הוא רוצה לגבות בשטר זה שח"י של
עדי השטר דומה לאלו החימות, והשטא שפיר אי נמלא לגבי יחומים
שטר בעדים אלו לא שייך לנטען לכו פרוש במינו דמזוייף, דאם
יעשו מזוייף כרי פוסלן שטרן שכל אהר ולא יגבו אפי' יתקיים אח"כ,
מיבוי אי אכן פעינן מזוייף בלא מינו מ"מ אין יכול לגבות מהם:
עוד י"ל דל"מ אם ראו אלל בעל השטר שטר כזה ומת הלום בלאו